

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Neuvažujeme-li Prahu, má Ústecký kraj druhý nejvyšší podíl městského obyvatelstva po Karlovarském kraji, a to téměř 80 %.
- Poprvé po devíti letech byl v loňském roce zaznamenán nárůst obyvatelstva, ke kterému došlo výhradně zásluhou kladného salda zahraniční migrace.
- Sňatečnost se meziročně mírně snížila, v mezikrajském porovnání byla sedmá nejvyšší a dosáhla stejné hodnoty, jako průměr ČR.
- I přes meziroční pokles rozvodů přetrvává vysoká rozvodovost, která byla v loňském roce druhá nejvyšší po Libereckém kraji.
- I přes pokles porodnosti pokračuje růst úhrnné plodnosti, jejíž hodnota byla v loňském roce vyšší než průměr ČR.
- Pokračuje trend odkládání mateřství do vyššího věku, meziročně došlo opět ke snížení podílu žen, které porodily ve věku do 25 let.
- Podíl dětí narozených mimo manželství je třetím rokem nejvyšší v ČR, v loňském roce překročila jeho hodnota celorepublikový průměr o více jak 15 p. b.
- Přetrvává vysoká potratovost, která se meziročně mírně zvýšila. Hodnota potratovosti, dosažená v loňském roce, byla opět nejvyšší z celé ČR.
- Rovněž v kraji přetrvává i vysoká úmrtnost, která byla v loňském roce třetí nejvyšší v ČR po Karlovarském a Moravskoslezském kraji.
- Nejčastější příčinou úmrtí zůstávají nemoci oběhové soustavy a novotvary.
- Populace Ústeckého kraje stárne, trvale se zvyšuje podíl seniorů v populaci. V důsledku toho roste průměrný věk obyvatelstva kraje a každoročně se zvyšuje index stáří.

Sociální vývoj

- Meziročně došlo ke snížení objemu pracovní síly, tento pokles se výrazněji projevil pouze v kategorii nezaměstnaných. Objem zaměstnaných se meziročně téměř nezměnil.
- Úroveň vzdělanosti pracovní síly roste, stále však zaostává za republikovým průměrem.
- Míra zaměstnanosti v kraji meziročně stagnovala a v mezikrajovém srovnání se jednalo o nejnižší hodnotu. Za republikovým průměrem zaostala o 3,3 p. b.
- Obecná míra nezaměstnanosti od roku 2013 převážně klesala, v mezikrajovém srovnání byla v loňském roce třetí nejvyšší v ČR a republikový průměr překročila o 0,5 p. b.
- V důsledku poklesu uchazečů a nárůstu volných pracovních míst klesá počet uchazečů na 1 volné pracovní místo. I přes tento pozitivní vývoj byl počet volných pracovních míst na 1 uchazeče druhý nejhorší v ČR.
- V Ústeckém kraji byl v loňském roce druhý nejvyšší podíl uchazečů o zaměstnání bez vzdělání po Karlovarském kraji.

- Zkracuje se průměrná délka evidence a klesá podíl dlouhodobě nezaměstnaných.
- Podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 3,90 % a v mezikrajovém porovnání byl druhý nejvyšší po Moravskoslezském kraji. Hodnota za celou ČR byla v kraji překročena o 1,03 p. b.
- V loňském roce jsme v Ústeckém kraji zaznamenali druhé nejnižší příjmy domácností na osobu společně s druhými nejvyššími náklady na bydlení v ČR.
- Dle strukturálního šetření mezd MPSV a MF vzrostla nominální průměrná mzda o 7,7 %.
- Klesá počet dětí v mateřských školách a roste počet žáků základních škol. Úbytek studentů zaznamenávají v posledních letech vysoké školy.
- Počet lékařů na 1 tis. obyvatel byl druhý nejnižší v ČR. Stejného umístění v mezikrajovém srovnání dosáhlo i využití lůžek v nemocnicích.
- Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti od roku 2012 roste a v roce 2019 bylo šesté nejvyšší v ČR.
- Roste objem prostředků vyplácených na nemocenské pojištění, téměř 75 % tvořila výplata nemocenské.
- Od roku 2015 klesá počet vyplacených dávek státní sociální podpory, na objemu vyplacených prostředků se téměř 8 % podílel přídatků na dítě.
- I přes dlouhodobý pokles počtu lůžek v domovech pro seniory byla situace v Ústeckém kraji v loňském roce druhá nejlepší v ČR.
- Meziročně vzrostl počet příjemců důchodů i příjemců předčasných starobních důchodů. Důchodci pobírali šestý nejnižší průměrný starobní důchod.
- I přes vysokou kriminalitu je objasněnost trestných činů dlouhodobě nad republikovým průměrem.
- Meziročně došlo ke zvýšení počtu dopravních nehod, vzrostla způsobená škoda i počet usmrcených osob.
- Vzrostl počet požárů, při nich se zranilo nejvíce osob za posledních 23 let.

Ekonomický vývoj

- Meziroční růst HDP v kraji v letech 2017 a 2018 ovlivnil pozitivní vývoj hrubé přidané hodnoty.
- Nejvyšší hodnoty tvorby hrubého fixního kapitálu, a to jak absolutně, tak na 1 obyvatele Ústeckého kraje, bylo dosaženo v roce 2010. Ve všech letech byla hodnota regionálního THFK na obyvatele pod republikovým průměrem. Hodnota THFK na obyvatele v roce 2017 byla třetí nejvyšší od roku 1995 v kraji.
- Náklady práce na jednoho zaměstnance v kraji byly v roce 2018 na šesté nejvyšší pozici mezi kraji. Téměř ¾ ÚNP tvořily přímé náklady, z nich mzdy zaujímaly téměř 89 %. Druhou největší položkou byly sociální náklady a výdaje, z nich téměř 96 % představovaly platby zákonného pojistného.
- Saldo příjmů a výdajů územních rozpočtů bylo od roku 2007 s výjimkou let 2009, 2011 a 2012 kladné. Hlavní položkou příjmů tvořily daňové příjmy, rozhodující část výdajů tvořily většinou běžné výdaje.
- Nejdůležitějším zdrojem financování výzkumných a vývojových činností v kraji je dlouhodobě podnikatelský sektor. Na HDP se VaV podílel nejvyšší měrou v roce 2014, v mezikrajovém srovnání je podíl dlouhodobě druhý nejnižší po Karlovarském kraji.

- V roce 2019 bylo v registru ekonomických subjektů v kraji evidováno 174,3 tisíc subjektů, z toho téměř polovinu tvořily subjekty se zjištěnou aktivitou a z nich více než 77% zaujímaly fyzické osoby s převahou živnostníků. Téměř 77 % z počtu právnických osob s prokázanou aktivitou tvořily obchodních společnosti.
- Sklizeň většiny zemědělských plodin v roce 2019, s výjimkou řepky a vinných hroznů, byla vyšší než v předchozím roce. Meziročně poklesla výroba jatečného skotu a prasat, naopak vzrostla výroba jatečné drůbeže.
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy i tržby za přímý vývoz v kraji rostly. Vyšší byla i produktivita práce a mzdy. K mírnému meziročnímu poklesu došlo u počtu pracovníků.
- Výroba elektřiny v Ústeckém kraji zaujímala v roce 2019 více než 29 % veškeré vyrobené elektřiny v ČR a tento podíl byl nejvyšší mezi kraji, převažovaly parní elektrárny. Celková spotřeba elektřiny byla třetí nejvyšší v republice, z toho v domácnostech šestá nejvyšší a v přepočtu na 1 obyvatele pátá nejnižší.
- Nižší objem základní stavební výroby (ZSV) v podnicích se sídlem v Ústeckém kraji v roce 2019 byl ovlivněn jak inženýrským, tak pozemním stavitelstvím. Poklesla i produktivita práce ze ZSV. Mírný nárůst zaznamenal počet pracovníků a průměrná mzda.
- Počet nově zahájených bytů v roce 2019 celkově poklesl, zvýšil se však v rodinných domech. Naproti tomu počet dokončených bytů vzrostl, ale snížil se v rodinných domech. Relativní ukazatel - počet dokončených bytů na tisíc obyvatel kraje je dlouhodobě nejnižší v porovnání s ostatními kraji i s republikovým průměrem.
- Počet hostů i přenocování v Ústeckém kraji od roku 2012 neustále roste. Ve struktuře zahraničních hostů i přenocování významně převažují klienti z Německa.

Životní prostředí

- Výměra orné půdy má dlouhodobě sestupnou tendenci, a to zejména ve prospěch trvalých travních porostů.
- Druhá největší plocha zvláště chráněných území po Jihočeském kraji se nacházela na území Ústeckého kraje. Nejvyšší podíl chráněných území z vnitroregionálního pohledu se rozkládal na okrese Děčín.
- Na území kraje bylo vyhlášeno 114 území chráněných soustavou Natura 2000, z toho 5 ptačích oblastí a 109 evropsky významných lokalit.
- Nadále se rozšiřují plochy ekologicky obhospodařené půdy. V roce 2019 bylo ekologické zemědělství provozováno na více než 17 % zemědělské půdy kraje.
- Výroba vody v kraji se snížila, ale spotřeba, jak celkově, tak v domácnostech vzrostla. Cena vody trvale roste. V posledních dvou letech se postavení kraje zlepšilo a cena vody byla druhá nejvyšší po Libereckém kraji.
- Množství vypouštěné odpadní vody do kanalizace i podíl čištěných odpadních vod se zvýšil. Cena stočného dlouhodobě roste, v mezikrajovém srovnání byla druhá nejvyšší po Libereckém kraji.
- Ústecký kraj patří z hlediska životního prostředí k nejvíce postiženým oblastem v ČR. I přes zlepšení vykazoval jedny z nejvyšších hodnot u většiny emisí s výjimkou oxidu uhelnatého. Hlavním znečišťovatelem u všech emisních látek byly stacionární zdroje.
- Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele meziročně (2018/2017) vzrostla na 364 kg za rok (o 1 %), s výjimkou let 2010 a 2011 dlouhodobě převyšovala republikový průměr, mezi kraji byla čtvrtá nejvyšší.

- Množství odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v kraji meziročně (2018/2017) vzrostl, v porovnání s ostatními kraji obsadil druhou nejnižší příčku po Středočeském kraji.
- Mírně větší díl výdajů do ochrany životního prostředí v letech 2014 až 2018 byl směřován do investiční oblasti. Nejvýznačnější složku investičních výdajů tvořily náklady na ochranu ovzduší a klimatu, druhý nejvyšší podíl zaujímaly výdaje na nakládání s odpadními vodami. V oblasti neinvestičních výdajů tvořily největší složku náklady spojené s nakládáním s odpady, druhý nejvyšší díl zaujímalo nakládání s odpadními vodami.
- Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v přepočtu na 1 obyvatele dosáhly nejvyšší hodnoty v roce 2017 a částka byla, stejně jako v letech 2016 a 2018, nejvyšší mezi kraji.

